

КРУГЛИЙ СТІЛ ДО 40-РІЧЧЯ ГЕЛЬСІНСЬКОГО ЗАКЛЮЧНОГО АКТУ

29 вересня 2015 року в Інституті всесвітньої історії (ІВІ) НАН України було проведено засідання круглого столу на тему «Проблеми миру та безпеки в діяльності міжнародних організацій: до 40-річчя Гельсінського заключного акту».

Захід було присвячено актуальним проблемам міжнародних відносин у європейському та євроатлантичному просторі. Основні питання порядку денного охоплювали низку проблемних аспектів міжнародних відносин, а саме: роль проблем миру й безпеки в діяльності міжнародних організацій; основні принципи Заключного акту Ради з безпеки і співробітництва в Європі (Гельсінського заключного акту) та сучасні проблеми міжнародних відносин в Європі та світі; стан, можливості та перспективи Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) як структури багатосторонньої співпраці й регіонального співтовариства безпеки; локальні конфлікти та регіональні вузли напруженості у Східній і Південно-Східній Європі; проблеми безпеки у порядку денному 70-ї сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй (ООН); питання війни та миру в контексті історичного досвіду міжнародних відносин і безпекові перспективи майбутнього.

У роботі круглого столу взяли участь співробітники ІВІ НАН України, українські дипломати, викладачі Київського національного університету імені Тараса Шевченка, працівники Дипломатичної Академії України при Міністерстві закордонних справ України й інших вищих навчальних закладів та науково-експертних установ.

У вітальному слові до учасників засідання заступник директора з наукової роботи ІВІ НАН України, кандидат філософських наук України **Т.О. Метельова** підкреслила важливість історичного досвіду співпраці країн Європи та євроатлантичного простру в напрацюванні узгоджених принципів багатостороннього міжнародного співробітництва, яка ґрунтується на визнанні й реалізації спільних механізмів взаємодії та врахуванні інтересів безпеки держав, що мають відмінні потенціали і статус.

Учасники круглого столу у своїх доповідях порушили важливі питання: **розроблення й застосування принципів міжнародного права та їх дотримання у діяльності міжнародних організацій і окремих держав-членів ООН та учасниць ОБСЄ**, вплив Гельсінського заключного акту на розвиток міжнародних відносин в Європі та світі, а також сучасний стан і тенденції міжнародної безпеки. Суттєву увагу було приділено **засадам та завданням діяльності української дипломатії** в контексті обстоювання інтересів України в ході переговорів з урегулювання конфлікту на Донбасі та обмеження застосування права вето в Раді Безпеки ООН при голосуванні за резолюції щодо врегулювання локальних і регіональних конфліктів.

Окреслюючи історичне значення Гельсінського заключного акту 1975 року в розвитку міжнародної взаємодії в загальноєвропейському просторі, завідувач відділу трансатлантичних досліджень ІВІ НАН України, кандидат історичних наук **С.В. Толстов** зазначив, що «**Декларація принципів, якими держави-учасниці будуть керуватися у взаємовідносинах**» зберігає своє політичне

значення у контексті подій сьогодні – насамперед у частині, яка декларує **базові принципи** міждержавної взаємодії (йдеться, зокрема, про визнання суверенної рівності держав та повагу до прав, притаманних суверенітету, незастосування сили чи погрози силою, непорушність кордонів і територіальну цілісність, мирне врегулювання спорів, невтручання у внутрішні справи, повагу до прав людини та основних свобод, рівноправ'я та право народів визначати свою долю, співпрацю між державами й добросовісне виконання зобов'язань в рамках міжнародного права), які **мають становити основу європейської безпеки**, відкриваючи шлях до мирного й гармонійного розвитку всіх учасників міжнародних відносин. Водночас, **неконфліктне співіснування ціннісно-аксіологічних підходів та індивідуальних інтересів країн із різними політичними системами й формами державного устрою залишається головною проблемою міжнародних відносин**. І особливо чітко це простежується на етапі становлення багатополюсності.

У **висновках і пропозиціях**, висловлених доповідачами в контексті обговорення сучасних проблем безпеки України, було акцентовано на **необхідності поглиблення зв'язків органів виконавчої влади з науково-експертним середовищем, чіткішого окреслення позиції України щодо вирішення кризи на Донбасі та принципів, які мають бути покладені в основу політичного врегулювання, активізації популяризації позиції органів влади у сфері міжнародного спілкування – в урядових колах, а також у рамках міжнародних організацій, парламентських структур і неурядові організацій зарубіжних країн**.

За інформацією ІВІ НАН України

Матеріали опублікували: Прес-служба НАН України